

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

فلسفه

۱	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط می باشد؟ الف) کلمه‌ی «فیلسوفوس» به تدریج مرادف با «دانشمند» و کلمه‌ی «فلسفه» مرادف با «دانش» شد. ب) نظریات دانشمندان در رشته‌های مختلف علوم انسانی، بسته به این که چه تصویری از «انسان» داشته باشند فرق می کند. ج) سقراط از مرگ نمی ترسید؛ زیرا نسبت به آن آگاهی کامل داشت. د) از نظر افلاطون شناسایی واقعی و معتبر، تنها از طریق ادراک حسی به دست می آید.	۱
۲	هر یک از موارد سمت راست بیانگر کدام یک از علت‌های چهارگانه در سمت چپ است؟ الف) تشکیل دهنده‌ی جنس یک پدیده (۱) علت غایی ب) به وجود آورنده‌ی یک پدیده (۲) علت صوری ج) حکایتگر نوع و ماهیت یک پدیده (۳) علت مادی د) علت فاعلی (۴) علت فاعلی	۰/۷۵
۳	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل نمایید: الف) بحث «وحدت» و «کثرت» در فلسفه‌ی اولی به ترتیب سبب درک و در اشیاء می شود. ب) افلاطون موجودات جهان ماوراء طبیعت را می نامد که موجودات جهان طبیعت همگی آن ها محسوب می شوند. ج) علت درونی بالقوه همان علت و علت بیرونی‌ای که به خاطر او چیزی به وجود می آید علت نام دارد.	۱/۵
□ به سؤالات ذیل پاسخ کوتاه بدهید:		
۴	هر یک از مباحث ذیل در چه دانشی مطرح می باشد؟ الف) چرا «راستی» خوب، و «دروغ و خیانت» بد است؟ ب) چرا با این که حواس خطا می کنند، می توان در انجام آزمایش باز به آن ها اعتماد کرد؟ ج) آیا جامعه برای خود وجودی مستقل و جدا از افراد جامعه دارد؟ د) چرا برخی زبان زیبایی اشیاء را می فهمند، اما بعضی نمی فهمند؟	۱
۵	مهم ترین بخش فلسفه چه نام دارد و به شناخت چه چیزی می پردازد؟	۰/۵
۶	افلاطون در تمثیل غار، «خارج شدن انسان زندهانی از غار» را با چه چیزی مطابقت می دهد؟	۰/۲۵
۷	از نظر سقراط «دانای حقیقی» کیست؟	۰/۲۵
۸	طبق دیدگاه ارسطو، علت فاعلی پدیده‌های ذیل چیست؟ الف) سقوط سنگ از ارتفاع (ب) طبخ یک غذای لذیذ (ج) فوران آتشفشان به سمت بالا	۰/۷۵
□ به سؤالات ذیل پاسخ تشریحی و کامل بدهید:		
۹	توضیح دهید که شیوه و روش سوفسطائیان و مغالطه‌های آن ها چه تأثیراتی در تاریخ علم و فلسفه داشته است؟	۱
۱۰	«نمی دانم سقراط» چه تفاوتی با «نمی دانم سوفسطائیان» داشت؟	۱
۱۱	دو مرحله‌ی رسیدن به معرفت حقیقی را از نظر افلاطون بنویسید.	۱
«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۸۹/۳/۹		
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات	نمره	

منطق

۱۲	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام غلط می باشد؟ الف) ارسطو طرز کار خدادادی ذهن انسان را کشف کرد، به همین جهت او را ابداع کننده ی علم منطق دانسته اند. ب) یکی از ویژگی های مفاهیم ذاتی و عرضی این است که برای تصور نمودن یک ذات به این مفاهیم نیاز مبرم داریم. ج) در قضایای شرطی، «مقدم» جمله ای نیست که حتماً در ابتدای قضیه بیاید. د) قضیه ی «بسیجیان سلحشور ایران، در طول دفاع مقدس، شجاعانه از میهن اسلامی دفاع کردند»، شخصیه می باشد. ه) قضیه ی «بعضی الف ها ب است.»، تداخل تحت تضاد قضیه ی «بعضی ج ها ب نیستند.» می باشد.	۱/۲۵
۱۳	جاهای خالی را با کلمات مناسب تکمیل کنید: الف) مقصود از «نطق» در تعریف انسان، همان قدرت می باشد. ب) اقسام فعالیت های فکری انسان برای کشف «مفاهیم» و «قضایای» مجهول، به ترتیب عبارت است از و ج) از بین اقسام تعریف منطقی، مهم ترین و نزدیک ترین مفاهیم درونی در تعریف به می آید. د) در مسئله ی احکام قضایا، جمع دو قضیه ی محال است، ولی رفع آن دو ممکن می باشد. ه) استدلالی که از قضایای مشهور یا مسلم تشکیل می شود و طرف مقابل را قانع می کند نام دارد.	۱/۵
□ به سؤالات ذیل پاسخ کوتاه بدهید:		
۱۴	تعیین کنید که در هر یک از تعاریف ذیل کدام شرط از شرایط تعریف رعایت نشده است؟ الف) عطر: ماده ای خوشبو ب) مثلث: شکل سه ضلعی قائم الزاویه	۰/۵
۱۵	تعیین کنید بین هر یک از دو تصور کلی ذیل، کدام یک از نسبت های چهارگانه برقرار است؟ الف) نسبت های چهارگانه - عام و خاص من وجه ب) برف - باران	۰/۵
۱۶	از میان مفاهیم ذیل اولاً یک «نوع» بیابید. ثانیاً تعیین کنید از میان سایر موارد، کدام یک «جنس قریب» آن است، ثالثاً کدام یک «جنس بعید» آن می باشد؟ «کم متصل - آهو - جسم نامی - خودکار - حیوان»	۰/۲۵
۱۷	اگر در تعریف انسان بگوییم «جوهر ابزارساز» مصداق کدام یک از اقسام تعریف می باشد؟	۰/۵
۱۸	تعیین کنید هر یک از قضایای ذیل چه نوع «شرطی منفصلی» می باشد؟ الف) برهان یا «لمی» است یا «ائی». ب) یک لباس یا کاملاً سفید است یا کاملاً سیاه.	۰/۵
۱۹	در قضیه ی حملی ذیل «موضوع» را مشخص نمایید: «بزرگترین شهر مذهبی ایران، مشهد است.»	۰/۲۵
«ادامه ی سؤالات در صفحه ی سوم»		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	رشته: ادبیات و علوم انسانی و علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹/۳/۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دوم (خرداد ماه) سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

۲۰	جدول ذیل را کامل کنید :	۰/۷۵								
	<table border="1"> <tr> <td>اصل قضیه</td> <td>۱- تناقض</td> <td>۲- تداخل</td> <td>۳- عکس مستوی</td> </tr> <tr> <td>هر گلی زیبا است.</td> <td>بعضی گل‌ها زیبا</td> <td>بعضی گل‌ها زیبا</td> <td>بعضی زیباها گل</td> </tr> </table>	اصل قضیه	۱- تناقض	۲- تداخل	۳- عکس مستوی	هر گلی زیبا است.	بعضی گل‌ها زیبا	بعضی گل‌ها زیبا	بعضی زیباها گل	
اصل قضیه	۱- تناقض	۲- تداخل	۳- عکس مستوی							
هر گلی زیبا است.	بعضی گل‌ها زیبا	بعضی گل‌ها زیبا	بعضی زیباها گل							
۲۱	تعیین کنید هر یک از استدلال‌های ذیل کدام یک از اقسام استدلال می‌باشند؟ الف) از جزئی به کلی ب) از کلی به جزئی	۰/۵								
۲۲	تعیین کنید که هر یک از قیاس‌های ذیل اولاً شکل چندم است؟ ثانیاً منتج است یا عقیم؟ ثالثاً اگر منتج است، نتیجه و اگر عقیم است دلیل آن چیست؟ الف) هیچ مادری نامهربان نیست. - هر ظالمی نامهربان است. ب) هر ایرانی آسیایی است. - هر ایرانی مهمان‌نواز است.	۱/۵								
۲۳	استدلال از چه جهت به «صنعت‌های پنج گانه» تقسیم شده است؟	۰/۲۵								
□ به سؤالات ذیل پاسخ تشریحی و کامل بدهید:										
۲۴	تعریف منطقی شعر چه تفاوتی با تعریف ادبی آن دارد؟	۰/۵								
۲۵	اگر منطق علمی است که دانستن آن مانع خطا و اشتباه در فکر و استدلال می‌شود، پس این همه اختلاف میان فلاسفه و دانشمندان از کجاست؟	۰/۷۵								
۲۶	مغالطه را با ذکر یک مثال تعریف کنید.	۱								
	جمع نمره	۲۰								
	«موفق باشید»									

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

فلسفه

۱	الف) ص (ب) ص (ج) غ (د) غ (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۲	الف) = ۳، علت مادی (ب) = ۴، علت فاعلی (ج) = ۲، علت صوری (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۳	الف) تشابه (هماندی) - تمایز (تفاوت) ب) مثال (مَثَل) - بَدَل (سایه) ج) علت مادی - علت غایی (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۵
۴	الف) فلسفه اخلاق (ب) فلسفه علوم تجربی ج) فلسفه جامعه شناسی (د) فلسفه هنر (هر مورد ۰/۲۵)	۱
۵	مابعدالطبیعه (یا فلسفه اولی یا متافیزیک) (۰/۲۵) - شناخت احکام وجود (هستی شناسی) (۰/۲۵)	۰/۵
۶	سیر و صعود روح انسان به عالم شناسایی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۷	خدا (۰/۲۵)	۰/۲۵
۸	الف) طبیعت جسم (علت فاعلی درونی) (ب) آشپز (علت فاعلی بیرونی) ج) طبیعت جسم (علت فاعلی درونی) (هر مورد ۰/۲۵)	۰/۷۵
۹	روشن آن ها در تایخ فلسفه بسیار مؤثر بوده است؛ زیرا آنها بحث های استدلالی را گسترش دادند و زمینه ای فراهم کردند تا فن منطق مورد توجه اندیشمندان قرار گیرد. (۰/۵) اما آن ها با مغالطه های خود مبانی علم و حقیقت را متزلزل ساختند و موجی از ناباوری و شکاکیت را منتشر کردند که مردم و جوانان را در تحصیل حقیقت سرگردان می ساخت. (۰/۵)	۱
۱۰	نمی دانم سوفسطائیان معنایی جز « نمی توانم بدانم » دربرنداشت. فکر آن ها به این نقطه ختم می شد که بشر به هیچ معیار ثابتی در شناخت و عمل نمی تواند برسد. دانش و معرفت چون تار عنکبوت سست و لرزان است و بشر همیشه محکوم به شک و جهل است. (۰/۵) اما نمی دانم سقراط طوفانی است در کاشانه سوفسطائیان تا آنها را از مستی غرور بیدار کند و از اسارت جهل مرکب آزاد سازد و به آنها نشان دهد که بر ادعاهای خود هیچ برهان قاطعی ندارند و به ظن و جهالت خود دلخوش کرده اند. (۰/۵)	۱
۱۱	مرحله اول: باید از سطح حواس فراتر رفت و از « عقل » کمک گرفت؛ زیرا ساحت ادراک عقلانی را می توان از هر خطایی پاک کرد. (۰/۵) مرحله دوم: چون در این جهان چیز ثابت وجود ندارد، ظایر عقل باید پر و بال بگشاید و از حد طبیعت فراتر رود و در جهانی باشکوه به پرواز درآید تا در آنجا واقعیت هایی را مشاهده کند که رنگ تغییر و بی ثباتی بر چهره آن ها نیست. (۰/۵)	۱
	« ادامه در صفحه ی دوم »	

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق		رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۸۹ / ۳ / ۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در خردادماه سال ۱۳۸۹		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
منطق		
۱۲	الف) غ (ب) غ (ج) ص (د) ص (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۲۵
۱۳	الف) تفکر یا تعقل (۰/۲۵) ب) تعریف (۰/۲۵) - استدلال (۰/۲۵) ج) حد تام (۰/۲۵) د) متضاد (۰/۲۵) ه) جدل (۰/۲۵)	۱/۵
۱۴	الف) تعریف اعم است، پس مانع نیست. (۰/۲۵) ب) تعریف اخص است، پس جامع نیست. (۰/۲۵)	۰/۵
۱۵	الف) عام و خاص مطلق (۰/۲۵) ب) تباین (۰/۲۵)	۰/۵
۱۶	نوع = آهو (۰/۲۵) جنس قریب = حیوان (۰/۲۵) جنس بعید = جسم نامی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۷	رسم (۰/۲۵) ناقص (۰/۲۵)	۰/۵
۱۸	الف) حقیقی (۰/۲۵) ب) مانعه الجمع (۰/۲۵)	۰/۵
۱۹	مشهد (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۰	تناقض = بعضی گلها زیبا نیستند (۰/۲۵) تداخل = بعضی گلها زیبا هستند (۰/۲۵) عکس مستوی = بعضی زیباها گل هستند (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۱	الف) استقراء (۰/۲۵) ب) قیاس (۰/۲۵)	۰/۵
۲۲	الف) شکل دوم (۰/۲۵) منتج - هیچ مادری ظالم نیست. (۰/۵) ب) شکل سوم (۰/۲۵) - منتج - بعضی آسیایی ها مهمان نواز هستند. (۰/۵)	۱/۵
۲۳	ماده (یا محتوا) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۴	در شعر ادبی داشتن وزن و قافیه ملاک است (۰/۲۵) ولی در شعر منطقی، تخیل آمیز بودن ملاک می باشد. (۰/۲۵)	۰/۵
۲۵	استدلال متشکل از دو جنبه ی ماده و صورت است. کار منطق نشان دادن شکل و صورت است (۰/۲۵) و آنچه معمولاً زمینه ی اشتباه و اختلاف را فراهم می کند، اشکال در ماده و محتوای قیاس است. (۰/۲۵) به علاوه دانستن منطق به تنهایی کافی نیست، بلکه بکار بستن قواعد آن است که مانع خطا می شود. (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۶	مغالطه عبارت است از: استفاده از شکل ظاهری استدلال و مخفی کردن صورت یا ماده غلط آن استدلال به منظور مخدوش کردن ذهن مخاطب (۰/۵) یکی از مثال های کتاب یا هر مثال صحیح دیگر قابل قبول است (۰/۵)	۱
۲۰	جمع نمره «موفق باشید»	

توجه: بیان پاسخ های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با تشکر و عرض خسته نباشید. آجرگم عیندا...